

Bos § 132

Dnr KS 0026/2017

Riktlinjer för handläggning av socialt kontrakt**Ärendebeskrivning**

Individ- och familjeomsorgen har inkommit med förslag till riktlinjer för handläggning av sociala kontrakt.

Tillförordnad enhetschef Monica Tuvberger föredrar ärendet.

Bildnings- och sociala utskottets förslag

Bildnings- och sociala utskottet föreslår kommunstyrelsen besluta att anta föreliggande förslag till riktlinjer för handläggning av socialt kontrakt.

Dnr KS 0026/2017 - 33

RIKTLINJER

FÖR HANDLÄGGNING AV SOCIALT KONTRAKT

1 Inledning

Riktlinjerna omfattar handläggning av ärenden som rör sociala kontrakt, vilket är en del av socialtjänsten i Ljusnarsbergs kommun.

Av 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) framgår att den som inte själv kan tillgodose sina behov, eller få dem tillgodosedda på annat sätt, har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde har i första hand ett eget ansvar att utnyttja alla de möjligheter som står till buds innan bistånd kan beviljas.

Regeringens strategi för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden innebär att socialtjänsten ska arbeta för:

- Att alla ska ha tak över huvudet och erbjudas fortsatta samordnade insatser utifrån individens behov,
- Att antalet inskrivna på institutioner som kriminalvårdsanstalt och hem för vård och boende (HVB) och inte har ordnat boende inför utskrivning ska minska,
- Att personer i boenden som tillhandahålls av socialtjänsten ska få det lättare att komma in på den vanliga bostadsmarknaden och
- Att inga barn ska vräkas.

Socialtjänsten har ingen generell skyldighet enligt socialtjänstlagen att bistå med bostäder men ska vid behov medverka för att en enskild individ ska uppnå en skälig levnadsnivå när det gäller boende. Socialtjänsten kan därför i vissa fall behöva bistå en enskild som har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad.

1.1 Riktlinjernas syfte och tillämpning

Syftet med riktlinjerna är att ge förvaltningen stöd och vägledning i arbetet för att uppnå rättssäkerhet och likabehandling när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som erbjuds från socialtjänsten inom området för sociala kontrakt. Individuella bedömningar ska göras i varje enskilt fall.

1.2 Socialstyrelsens definition av hemlöshet

Socialstyrelsen anger fyra situationer där personer betraktas som hemlösa;

1. En person som är hänvisad till akutboende, härbärke, jourboende eller är uteliggare.
2. En person intagen eller inskriven på kriminalvårdsanstalt, behandlingsenhet eller stödboende inom socialtjänst, landsting, privat vårdgivare, hem för vård eller boende (HVB-hem) eller statens institutionsboende (SIS-institution) som planeras att skrivas ut men inte har någon bostad ordnad inför utskrivningen eller utflyttningen.
3. En person intagen eller inskriven på behandlingsenhet eller stödboende inom socialtjänst, landsting, privat vårdgivare, HVB-hem eller SIS-institution och som inte planeras att skrivas ut och inte har någon bostad ordnad vid eventuell framtida utskrivning eller utflyttning.

4. En person som bor tillfälligt och utan kontrakt hos vänner, bekanta, familj, släktingar eller har ett tillfälligt inneboende- eller andrahandskontrakt och därför har sökt hjälp eller varit i kontakt med socialtjänsten.

1.3 Utgångspunkter för arbetet

Nedan följer några centrala utgångspunkter som ska genomsyra arbetet inom socialnämndens verksamheter.

Barnperspektiv

Socialnämnden ska i samtliga beslut och åtgärder som direkt eller i förlängningen berör barn ha ett barnperspektiv som sätter det enskilda barnet i centrum. Allt arbete vid socialnämnden ska bedrivas i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Arbetet ska även följa bestämmelserna i 1 kap 2 § SoL om att särskilt beakta barnets bästa, som utgår från artikel 3 i barnkonventionen, samt 11 kap 10 § SoL om barnets rätt att komma till tals.

Barnperspektivet innebär att arbetet ska göras med särskild beaktning till barnets situation, behov, intressen och åsikter. I det ingår även att göra en bedömning av vilka konsekvenser ett visst beslut kan få för barnet. Vilka överväganden som gjorts och hur dessa påverkar beslutet ska alltid dokumenteras. I arbetet med sociala kontrakt och jourlägenheter ska hemlösa barnfamiljer prioriteras med hänsyn till barnperspektivet.

Våld i nära relation

Av 5 kap 11 § SoL framgår att socialnämnden:

- Ska verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp
- Särskilt ska beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation
- Ansvarar för att ett barn, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver
- Särskilt ska beakta att ett barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående är offer för brott och ansvarar för att barnet får det stöd och den hjälp som barnet behöver

Personal som arbetar inom socialtjänsten ska ha relevant kunskap om våldets mekanismer och kunna bemöta en person som är våldsutsatt utifrån dennes situation. Om det framkommer uppgifter om våld mot en vuxen som har barn eller mot barn ska anmälan alltid göras samma dag till socialnämndens enhet för barn och unga. Vid misstanke om att en person i kontakt med socialtjänsten är utsatt för våld av en närstående ska personen erbjudas kontakt med handläggare som särskilt ansvarar för att utreda och följa upp insatser gällande våld i nära relation.

Se även:

- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om *Våld i nära relationer* (SOSFS 2014:4)
- Socialstyrelsens föreskrifter *Socialnämndens arbete med våldsutsatta kvinnor samt barn som bevittnat våld* (SOSOF 2009:22)

2 Socialt kontrakt

Ett socialt kontrakt innebär att socialförvaltningen tecknar ett förstahandskontrakt med hyresvärderna, Ljusnarsbergs kommuns fastigheter, för att sedan hyra ut lägenheten i andra hand till en bestämd klient. 12 kap. jordabalkens (s.k. hyreslagens) regler gäller i relationen mellan fastighetsägaren och socialförvaltningen samt mellan socialförvaltningen och andrahandshyresgästen.

Ett socialt kontrakt är ingen rättighet utan ett bistånd enligt 4 kap. 2 § Socialtjänstlagen. Ett beslut kan endast överklagas genom laglighetsprövning/kommunalbesvär.

Till ett socialt kontrakt ska beslut om insatsen boendestöd kopplas enligt upprättad individuell handlingsplan. Detta för att skapa förutsättningar för klienten att kunna överta förstahandskontraktet.

Syftet med ett socialt kontrakt är att socialförvaltningen i vissa fall kan bistå personer som är utestängda från den reguljära bostadsmarknaden för att personen ska uppnå skälig levnadsnivå.

Målet är att socialförvaltningen med hyresvärdens godkännande ska kunna överlåta förstahandskontraktet till personen. En förutsättning för det är att personen sköter sina åtaganden som hyresgäst i enlighet med hyreskontraktet och upprättad handlingsplan och inte heller skuldsätter sig under kontraktstiden. Om andrahandshyresgästen är skuldsatt förutsätter bistånd till socialt kontrakt ett aktivt arbete från andrahandshyresgästen och handläggaren för att komma tillrätta med skuldsituationen.

Handlingsplan skall upprättas och andrahandshyresgästen skall inleda kontakt med kommunens budget- och skuldrådgivare i syfte att erhålla till exempel ekonomisk rådgivning, få hjälp med avbetalningsplaner, skuldsanering eller bistånd i enlighet med riktlinjer för försörjningsstöd. Detta för att kunna bli godkänd som förstahandshyresgäst.

Innan ett socialt kontrakt beviljas ska alla andra möjligheter till bostad vara uttömda. Ansökan om bostad ska ha gjorts hos kommunens samtliga fastighetsägare/hyresvärdar enligt tillhandahållen förteckning. Men även möjligheter till att få en borgensman, andrahandsboende eller ett boende inom det sociala nätverket ska ha uttömts. Individuella bedömningar görs.

Målgrupp för socialt kontrakt

De som beviljas ett socialt kontrakt är personer som har mycket stora svårigheter att på egen hand skaffa en bostad eftersom de av olika anledningar inte blir godkända som hyresgäster på den ordinarie bostadsmarknaden.

Det kan exempelvis vara personer med missbruk, medicinsk eller psykisk ohälsa, störande beteende eller efter att en person vistats på institution eller behandlingshem. Men även skuldsättning och betalningsanmärkningar som styrks av uppgifter från kreditupplysning. Ansökan om socialt kontrakt ska alltid föregås av en ansökan om skuldsanering och möjligheter till avbetalningsplan.

En individuell helhetsbedömning av olika skäl till beslut om att bevilja socialt kontrakt ska alltid göras och hänsyn ska alltid tas till barnperspektivet.

2.1 Beslut om socialt kontrakt

En utredning från socialtjänsten ska ligga till grund för beslut om sociala kontrakt. Beslut fattas i enlighet med aktuell delegationsordning. Förtur i bostadskön kan ges till de hushåll som fått beslut om socialt kontrakt enligt ”Hyrespolicy för Ljusnarsbergs kommun.”

2.2 Besittningsskydd

Enligt hyreslagens regler får en andrahandshyresgäst besittningsskydd när hyresförhållandet har varat längre än två år i följd. Om andrahandsuthyrningen ska pågå längre tid än två år i följd, är det därför lämpligt att upprätta ett särskilt avtal om att andrahandshyresgästen inte ska ha något besittningsskydd. Om parterna har avtalat om avstående från besittningsskydd måste andrahandshyresgästen flytta utan föregående prövning när hyresavtalet upphör.

Hyresnämnden skall godkänna en överenskommelse om avstående från besittningsskydd. Blankett som hyresnämnderna fastställt skall användas. Blanketten med överenskommelsen är samtidigt en ansökan till hyresnämnden och på blanketten kan också hyresnämnden skriva sitt beslut.

I samband med att hyresavtal för socialt kontrakt tecknas skall hyresgästen fransäga sig besittningsskyddet. Detta skall även anmälas till Hyresnämnden på deras blankett enligt ovan.